

Anti-pestprotocol

ISLAMITISCHE BASISCHOOL IQRA

Pablo Picassoplein 126
4382 KB Vlissingen
0118-240037

www.ibsiqra.nl

Inhoud

Inleiding.....	3
De definitie van pesten	4
Wat zeggen de cijfers?	4
Waarom een anti-pestprotocol?	4
Betrokkenen bij peestsituaties	5
Signalen van een peestsituatie	5
Preventieve aanpak	6
Enkele concrete acties.....	6
Verantwoordelijkheid	6
De Vreedzame School.....	6
Curatieve aanpak	8
Stappenplan bij pestgedrag.....	8
Dossier aanleggen.	9
De gepeste ondersteuning geven.....	9
De pester steunen/stoppen.....	9
Meelopers aanspreken.....	10
Sociale vaardigheidstraining	10
Extra ondersteuning.....	10
Vertrouwenspersoon , anti-pestcoördinator en de Vreedzame School Stuurgroep	10
Hulp van externen	10

Inleiding

Pesten vindt overal plaats. Helaas behoort pesten tot gedrag dat door alle tijden en overal op de wereld is terug te vinden. Op IBS Iqra nemen wij pesten heel serieus. Het is onze taak om te zorgen voor een veilige leer- en leefomgeving.

In dit anti-pestprotocol leest u wat er verstaan wordt onder 'pesten' en hoe de preventie hiervan wordt aangepakt. Wordt er helaas toch gepest, dan gaan wij over op de curatieve aanpak om dit zo snel mogelijk weer opgelost te krijgen.

Samen met het team, de kinderen en u zorgen we voor een fijne schooltijd voor alle leerlingen!

Team Iqra.

“De boodschapper van Allah (Allahs zegeningen en vrede zijn met hem) heeft gezegd, Nederlandstalige interpretatie: ‘Allah schiep Aadam van een handvol (aarde) genomen van over de gehele aarde. Vandaar variëren de zonen van Aadam zoals de aarde varieert; dus zijn zij wit en rood en zwart en (kleuren) daartussen, slecht en goed, gemakkelijk of moeilijk – of iets daartussen.’” Dit is ook overgeleverd door Aboe Daawoed en at-Tirmidzie, die zei: “Deze h’adieth is h’asan sah’ieh’.”>>>

Dat mensen zullen verschillen staat vast, maar dat is ook niet het probleem. Waar het om draait is hoe ik als moslim om moet gaan met de verschillende meningen en wat mijn relatie is met de personen waarmee ik van mening verschil.

De definitie van pesten

We maken onderscheid tussen pesten en plagen. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen dezelfde leerling gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan.

Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

We spreken van pesten als het negatieve gedrag naar een ander doelbewust is, langere tijd aanhoudt en er sprake is van machtsongelijkheid. Het gaat om een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt iemand steeds pijn te doen. Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en de omstanders.

Naast pesten op school of in de buurt, kan pesten soms ook online verder gaan. Online pesten, ook wel bekend als cyberpesten, vindt plaats via internet en social-media. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het sturen van nare berichten, foto's of video's, of het verspreiden van valse informatie over iemand. Online pesten onderscheidt zich van 'offline' pesten doordat het 24/7 door kan gaan en anoniemer kan zijn. Ook dit heeft grote impact op de gepeste.

Uit wetenschappelijke literatuur over pesten blijkt dat je moet uitgaan van het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep om pesten te voorkomen. Pesten kan stoppen als de omstanders het pesten afkeuren en de gepeste helpen. Preventief!

Wat zeggen de cijfers?

Uit de Veiligheidsmonitor van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat de laatste schooljaren 11 procent van de leerlingen in groep 6 t/m 8 in het basisonderwijs soms tot vaak gepest worden. Het gaat dan om bijvoorbeeld uitschelden, uitlachen, duwen, negeren worden en buitensluiten. Er is een stijging te zien van digitaal pesten (foto's, teksten en video's via whatsapp, snapchat en Instagram).

Waarom een anti-pestprotocol?

Mocht pesten voorkomen op onze school, dan vinden wij het belangrijk om direct in te grijpen. Pesten stopt niet vanzelf. Het is onze taak als school om te zorgen voor een veilige leer- en leefomgeving.

Dit anti-pestprotocol is opgesteld zodat leerlingen, personeel en ouders van Ibs Iqra duidelijkheid kunnen krijgen over de manier van handelen bij pesten. Door het protocol te volgen ontstaat er samenwerking tussen de leerkracht, de pester, de gepeste, overige klasgenoten en ouders. Elke situatie omtrent pesten is anders en daarom kan er ten behoeve van iedere betrokkene worden afgeweken van het vooraf afgesproken protocol.

Het feit dat de school beleid heeft gemaakt op pesten, geeft aan dat wij onderkennen dat pesten een probleem is en niet gedoogd wordt. Bij meldingen van pesten zal er dan ook actie

ondernomen worden. Het thema sociale veiligheid wordt minimaal drie keer per jaar besproken in teamvergaderingen.

“Jullie die geloven! Mensen moeten elkaar niet belachelijk maken. Misschien zijn zij juist beter dan zij! (...) En maak geen aanmerkingen op elkaar en geef elkaar geen scheldnamen” (Koran 49:11)

Betrokkenen bij peestsituaties

Bij pesten wordt er vaak alleen aan de pester(s) en de gepeste(n) gedacht. Bij pesten zijn er echter meer mensen betrokkenen, de hele groep en/of school heeft er mee te maken. Zo hebben alle andere leerlingen en hun ouders en al het personeel van Ibs Iqra een rol in de aanpak van pesten.

Signalen van een peestsituatie

Leerlingen vertellen in veel gevallen niet dat ze gepest worden. Uit indirecte signalen kan pesten worden afgeleid. Deze signalen zijn:

- Blauwe plekken.
- Spullen die "kapot" gaan.
- Zij lijken geen vrienden te hebben, zijn vaak alleen.
- Zij worden als laatste gekozen.
- Geen zin om naar school te gaan.
- Ze proberen dicht bij de leerkracht te blijven.
- Angstig en onzeker.
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit.
- Verminderde schoolresultaten.
- Overdreven clownesk gedrag.
- Afkoopgedrag; geld/snoep of het maken van huiswerk voor anderen.
- Signalen van andere kinderen.

Preventieve aanpak

IBS Iqra werkt volgens de methode voor sociaal emotionele ontwikkeling 'De Vreedzame School'. Dit betekent dat er structureel aandacht is voor het bevorderen van sociale competenties van iedereen binnen de school. Het bevorderen van sociale competenties heeft ook een positief effect op het totale leef- en leerklimaat van de school.

Enkele concrete acties

- De eerste weken van het schooljaar staan in het teken van groepsvorming en draait om het kennismaken, samenwerken en groepsregels. Ook wel de gouden weken genoemd. Ook is er ieder jaar aandacht voor pesten in de Week tegen Pesten.
- Een sterke, sociaal veilige groep voorkomt pesten. In zo'n groep spreken kinderen elkaar op een positieve manier aan op elkaars gedrag. De lessen uit De Vreedzame School helpen onze leerkrachten om dit aan onze leerlingen te leren.
- Conflicten worden direct opgelost.
- Tijdens oudergesprekken wordt er gevraagd naar het welbevinden van de leerlingen op school.
- Leerlingen in de groepen 5 t/m 8 vullen één keer per jaar een veiligheidsenquête in. Deze enquête wordt geanalyseerd op groeps- en schoolniveau. Vanuit deze analyse worden weer gerichte interventies ingezet.

Verantwoordelijkheid

Pesten kent verschillende groepen: de pester, de meelopers/omstanders (zowel zij die de pester helpen als zij die met de pester(s) mee lachen en er niets van (durven) zeggen, de verdedigers, de buitenstaanders en het slachtoffer. Elke groep heeft een eigen verantwoordelijkheid in het pesten. Een gedeelde verantwoordelijkheid van iedereen op IBS Iqra is echter dat pesten wordt gemeld. Leerkrachten werken in de groep aan een veilig leer- en leefklimaat waarin aandacht wordt besteed aan de groepsverantwoordelijkheid.

De Vreedzame School

Onze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, biedt ook houvast in het creëren van een veilig schoolklimaat en het voorkomen van pesten.

Pesten wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme.

De Vreedzame School biedt een tegenwicht. Het programma helpt de klas en school een positieve en sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap. In het programma wordt ingegaan op de spanning tussen het recht hebben om jezelf te zijn, maar ook de plicht om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht ook heeft. In de lessen wordt expliciet ingegaan op pesten, plagen en wat dan te doen. Zorg voor elkaar staat centraal.

Met het programma De Vreedzame School ontstaat een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie, een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt grijpen we snel in.

Het programma bevat ook lessen die helpen om duidelijke afspraken te maken over digitaal pesten en op een 'sociale' manier online communiceren. In essentie is de aanpak bij online- pesten hetzelfde als bij niet online- pesten. In de lessen van De Vreedzame school besteden we vanaf groep 5 geregeld aandacht aan online communiceren.

Hoewel het programma De Vreedzame School veel doet aan preventie van pesten, zal er altijd af en toe een peestsituatie voorkomen. In dat geval is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende kwalitatief wordt uitgevoerd. Hoe is de veiligheid in de groep? Is iedereen gericht op het elkaar helpen en ondersteunen? Zijn er subgroepen? Worden de leiders juist gevraagd zich verantwoordelijk te maken voor positieve taken en verantwoordelijkheden? Enzovoort. Daarnaast wordt met de groep in de lessen besproken hoe leerlingen elkaar kunnen helpen.

Curatieve aanpak

Het kan voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer alsnog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van medewerkers van de school, het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of andere betrokkenen bij de leerkracht. De curatieve aanpak op Ibs Iqra is gebaseerd op de vijfsporenaanpak (Bob van der Meer). Voor een uitleg over de vijfsporenaanpak verwijzen wij u naar de volgende website: [link](#)

Op het moment dat pesten wordt gemeld en/of geconstateerd volgen wij het volgende stappenplan waarbij we nadrukkelijk willen vermelden dat elk pestincident een incident op zich is waarbij van het stappenplan afgeweken kan worden.

Stappenplan bij pestgedrag

Stap 1: Pestincident vindt plaats
Pestincident wordt gemeld bij de leerkracht of vertrouwenspersoon. In de eerste plaats dient onderzocht te worden of het werkelijk gaat om een pestprobleem.
- Gesprek leerkracht met pester en gepeste waarin leerkracht afspraken maakt en consequenties bespreekt. - Leerkracht zet in op groepsklimaat - Afhankelijk van ernst worden ouders van pester en gepeste geïnformeerd. - Tijdens het hele traject houdt de leerkracht een 'dossier' bij en beschrijft het verloop van het gehele proces in de vorm van een logboek.
Stap 2: Pestincident herhaalt zich
- Leerkracht in gesprek met pester en gepeste - Consequenties zoals besproken in stap 1 worden uitgevoerd - Intern begeleider, directie en collega's worden ingelicht. - Gesprek leerkracht met ouders pester - Gesprek leerkracht met ouders gepeste - Leerkracht blijft actief in versterken groepsklimaat, de groep wordt betrokken bij het pesten en duidelijkheid over de eigen rol in het pesten.
Stap 3: Aanhoudend pestgedrag - a
- Gesprek leerkracht (e.v.t. samen met intern begeleider) met ouders pester, er worden sancties besproken en er wordt aan ouders nadrukkelijk gevraagd om medewerking. - Alle ouders worden geïnformeerd over pesten in de groep en gevraagd om medewerking. - Extra begeleiding van de leerkracht op het gebied van sociale vaardigheden voor de hele groep.

Stap 4: Aanhoudend pestgedrag - b
- In overleg met intern begeleider/schoolondersteuningsteam (jeugdverpleegkundige, jeugdprofessional, samenwerkingsverband) wordt deskundige hulp ingeschakeld. Hierbij kunnen verschillende trajecten doorlopen worden. Een plan van aanpak wordt opgesteld en uitgevoerd.
Stap 5: Aanhoudend pestgedrag stopt niet ondanks maatregelen
- Bij aanhoudend pestgedrag worden door leerkracht, IB en directie (eventueel in overleg met ouders) passende maatregelen genomen (veranderen van klas, interne schorsing, externe schorsing etc.)
- Als alle ingezette interventies geen verbetering laten zien in het gedrag van de pester kan worden overgegaan op een schorsing (verwijdering) in overleg met bestuur en inspectie.
<i>*Van alle gesprekken worden notities gemaakt in het leerlingvolgsysteem Parnassys.</i>

Dossier aanleggen.

De leerkracht maakt een verslag in het leerlingendossier over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak. Ouders/verzorgers van de pester en de gepeste worden op de hoogte gebracht van de feiten.

De gepeste ondersteuning geven

- De gepeste wordt serieus genomen. Wat voor de leerling geldt, kan voor een leerkracht anders aanvoelen. De leerkracht geeft aan welke actie ze gaat ondernemen.
- De leerkracht toont medeleven, luistert en vraagt: hoe en door wie wordt er gepest?
- Met het kind wordt overlegd over mogelijke oplossingen en samen met het kind wordt gewerkt aan die oplossingen.
- De leerkracht gaat na hoe de leerling reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten? Leer de leerling hoe je op een adequate manier kunt reageren in een situatie.
- Praat met het kind over waarom kinderen pesten.
- Schakel eventueel Interne en/of externe hulp in.

De pester steunen/stoppen

- In gesprek wordt aangegeven dat het gedrag afgekeurd wordt. Men zoekt daarnaast naar de reden van het pesten.
- Laat de pester inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Laat de pester excuses aanbieden.
- Geef aan dat men verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn.
- Stel grenzen stellen en handhaaf deze consequent. Ga in op eventuele sancties zoals binnenblijven, passend strafwerk maken of nablijven tot alle kinderen naar huis zijn.
- Help het kind bij het verbeteren van zijn relaties met andere kinderen. Maak afspraken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde. Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.

Meelopers aanspreken

De meeloper zien wij als een passieve pester. Hij/zij is medeplichtig. Blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester, omdat hij bang is om zelf gepest te worden. Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep. Informatie over pestgedrag valt niet onder “klikken”. De groep moet dit duidelijk ervaren. Wijs de groep nog eens op de omgangs- en gedragsregels.

Sociale vaardigheidstraining

De groepsleerkracht biedt leerlingen (de pester(s)) en de gepeste leerling(en)) in een groep sociale vaardigheidslessen waarbij gewerkt wordt aan specifieke sociale aspecten. Als de groep zich negatief ontwikkelt, kan de leerkracht ondersteund worden door de coördinator of gedragsspecialist/intern begeleider van de school middels collegiale consultatie. De leerkracht voert de oefeningen dan samen uit met een collega. We kiezen ervoor de nadruk te leggen op de hele groep, pesten is een gezamenlijk proces waar de hele groep mede verantwoordelijk voor is. De sociale vaardigheidstraining is bedoeld voor zowel de ruimtenemer die het moeilijk vindt om een stap terug te doen als voor de ruimtegever die meer voor zichzelf mag opkomen. Op deze manier werken we aan een positief schoolklimaat.

We streven naar balans in de ‘sociale weegschaal’ wanneer deze te ver naar één kant is doorgeslagen. Op het schoolplein of in de speelzaal is er ruimte om situaties te creëren die vragen om sociaal vaardig gedrag aan te leren. De spanning die ontstaan in een gecontroleerde situatie biedt mogelijkheden om binnen die situatie verandering in het gedrag te realiseren. De leerkracht leidt dit proces zodanig dat leerlingen weer op een fijne manier met elkaar omgaan.

Na iedere les vindt er een evaluatie plaats van het proces door middel van de volgende vragen:

- Wat ging er goed en wat kan er beter?
- Hoe kan het dat het nu beter ging dan de vorige keer?

Extra ondersteuning

Vertrouwenspersoon , anti-pestcoördinator en de Vreedzame School Stuurgroep

De vertrouwenspersoon op IBS Iqra is juf Cindy en de anti pestcoördinator is juf Joke. De school heeft tevens een stuurgroep voor De Vreedzame School, die bestaat uit meerdere collega's, zij borgen en evalueren de aanpak van de Vreedzame School en stellen zo nodig bij, afhankelijk van de behoeften binnen de school of passend bij de leerlingpopulatie.

Hulp van externen

Er is een mogelijkheid om bij de gemeente gratis SOVA-training te krijgen. Daar wordt kinderen geleerd om moeilijke situaties op te lossen en op een fijne manier met andere kinderen om te gaan. De intern begeleider bespreekt dit met ouders/verzorgers van de leerlingen.

Voor externe hulp wat betreft groepsklimaat wordt er hulp ingeschakeld via het SWV Kind op 1.